

ZE WILLEN ME HIER WEG: MONOLOOG

Decor: Dressoir met foto's.

Ze neemt een van de foto's van een man van het dressoir

Ze willen me hier weg, Teun.

Pff, naar een bejaardentehuis. Wat heb ik daar te zoeken? Ik kan nog gemakkelijk alles zelf.

Meer aanspraak? Aan mensen die amper weten wie ze zelf zijn zeker. Daar zal ik niet veel hebben. En voor een carrière als sociaal werker is het wel een beetje laat. Ik heb nog helemaal geen zin om aan tafel te zitten met mensen die kwijlen en geholpen moeten worden met het eten. En dat eten? Dat ziet eruit alsof het recht uit de gaarkeukens komt. Meestal zo'n hapklare homp stampot met een stukje doorregen varkensvlees. Met veel te veel jus. Brr.

Dan kook ik liever zelf. Ik doe dat al mijn hele leven. Ik kan dat goed. Dat vond jij ook altijd. Ik kon je echt verwennen met mijn kookkunst. Weet je nog? Bij rundvlees aten we stoofpeertjes. Een recept van mijn opoe. Daar was je gek op. Onze Jan trouwens ook. Het is een van die dingen die ik nooit meer maak. Niet de moeite voor iemand alleen. Ik koop ze wel eens in een potje, maar dat is niet hetzelfde. Geef mij de echte maar, zou jij zeggen.

Maar goed, ik maak ze dus nooit meer. Ik geloof niet dat onze Jan ze krijgt. Hannelore, die schoondochter van ons, kan echt niet koken. Ik denk dat hij veel van haar slikt en dan heb ik het niet alleen over het eten.

Net als die verhuizing van mij. Naar dat bejaardentehuis. Dat komt vast uit haar koker, niet uit de zijne. Zoiets zou hij nooit verzinnen. Ze is vast bang dat er een moment komt dat ze voor me moet zorgen.

Jan heeft haar ontmoet op een congres over het 'mysterieuze niets'. Zo noem ik dat, maar met een duur woord heet het 'Vacuümtechnologie'. Het heeft iets te maken met moleculen die zich bewegen in een vacuüm. Dat is alles dat ik er van begrijp. Of eigenlijk niet begrijp.

De charme en intelligentie van die ene vrouw in dat wereldje, maakte destijds indruk op onze Jan. Een klein gezelschap, bestaande uit natuurkundigen, ontmoetten elkaar een paar keer per jaar op symposia. Om ervaringen en kennis uit te wisselen. Ik heb geen idee of de vonk meteen oversloeg. Maar na een van zijn vele reizen belde hij op dat hij thuis zou komen met een gast. En dat hij wel een bed zou bijzetten in zijn slaapkamer. Want ze, ja het was een dame, zou blijven slapen. En oh ja, ze was Duitse. Die bovendien goed Engels sprak. Ik hoefde me geen zorgen te maken. Ze was snel van begrip, zei hij. Bovendien leek Duits heel erg op Nederlands. We zouden elkaar wel verstaan, desnoods met handen en voeten. Alsof hij door de telefoon mijn onrust voelde, zo probeerde hij me gerust te stellen.

Die eerste keer dat ze hier kwam, was ik toch zenuwachtig. Ze bracht bloemen mee en leek nog nerveuzer dan ik. Bij haar leek dat sneller over te gaan dan bij mij, want ik had natuurlijk dat taalprobleem. Maar Hannelore was geduldig wanneer ik iets in mijn stuntelengels duidelijk wilde maken. We hebben zelfs samen staan koken. Achteraf gezien hilarisch, omdat ze het niet kan. Bratwurst met Sauerkraut, natuurlijk. Zij en Jan hadden de boodschappen gedaan en ik hielp haar met koken. Maar toen puntje bij paaltje kwam, deed ik het meeste werk. Niet dat dat erg was. Sauerkraut en Bratwurst klaarmaken, stelt echt niets voor. Eigenlijk was het best gezellig.

En dan dat huwelijk in Duitsland. Een groot feest met alles erop en eraan. Ik voelde me die week dat ik er was regelmatig hopeloos verloren. Daar heb ik je vreselijk gemist. Maar of jij het er naar je zin zou hebben gehad, betwijfel ik: een feest tussen allemaal Duitsers.

Ze waren heel vriendelijk voor me, maar ik verstond ze niet. Toen daags voor de bruiloft Jans vrienden arriveerden, was ik blij en opgelucht.

Is dat nu twintig of vijfentwintig jaar geleden? Vorig jaar hebben ze nog feest gevierd. Of is dat ook al langer geleden. De hele Duitse meute kwam over. Gelukkig waren er ook veel Nederlandse gasten. En Jonas en Philip natuurlijk, onze fantastische kleinzonen.

Ze pakt foto van het dressoir. Kijkt er een ogenblik naar.

Het zijn knappe jongens geworden. Ze lijken op onze Jan. Ik ben trots op ze, ik hoor ze graag vertellen over hun studentenleven.

Zucht. Ze zet de foto van de jongens terug en wendt zich weer tot de foto van haar man.

Ze komen hier niet zo vaak meer. Zo gaat dat, op een gegeven moment vliegen ze uit.

Maar ze zijn grotendeels door mij opgevoed. Mutti, ja ze noemen haar Mutti, had immers een carrière waarvoor ze veel naar het buitenland moest. Vaak samen met onze Jan.

Dus ik veegde neuzen, hielp ze sommen maken.

Toch gemakkelijk als oma in de kelder woont. Een mooie over de grens gewaardeerde gewoonte. Het voordeel was dat ik wist dat die twee lieve kereltjes van me altijd goed te eten kregen. Want Hannelore kan niet koken.

Ik weet nog goed dat ze de eerste keer bij ons kwam. We hebben zelfs samen staan koken. Achteraf gezien hilarisch, omdat ze het niet kan. Bratwurst met Sauerkraut, natuurlijk. Zij en Jan hadden de boodschappen gedaan en ik hielp haar met koken. Maar toen puntje bij paaltje kwam, deed ik het meeste werk. Niet dat dat erg was. Sauerkraut en Bratwurst klaarmaken, stelt echt niets voor.

Jan houdt van koken. Hij kookt regelmatig in het weekend. Hij vindt het ontspannend om allerlei buitenlandse gerechten te bereiden. Hoe ingewikkelder hoe liever. Helaas is daar niet vaak tijd voor. Hannelore plant de weekeinden altijd vol. Vaak even op en neer naar familie. En omdat ze niet

graag rijdt, moet Jan mee. De goede ziel.

Ze begint haar werkdag laat, tussen negen en half tien. Als ze nu op een normaal tijdstip zou beginnen, dan zou ze ook gewoon voor etenstijd thuis kunnen zijn. Ik geloof dat ze mijn wrevel voelde toen ze zei dat ze besloten had voortaan op het werk warm te eten. Erg gezond zal dat niet zijn, dat eten in zo een bedrijfskantine. Ik vind het niet erg, zo gezellig zijn onze gemeenschappelijke maaltijden ook niet meer sinds de jongens weg zijn. Ze komt dan pas tegen achten thuis.

Er blijft nog genoeg wrevel over. De aanleg van een traplift van mijn kelderverdieping naar de begane grond vindt ze bespottelijk. Een veel te grote investering. En voor hoe lang? Wie moet er trouwens voor me zorgen als ik weer val en zij in het buitenland is.

Laatst werd ze razend toen ze me zonder rollator de straat op zag staan. Ik doe onverantwoord, zegt ze. Zo sprak ze ook toen ze me verbood nog auto te rijden, nadat mijn Peugeotje averij had opgelopen. En ik had niet eens schuld, maar dat geloofde ze niet.

Vroeger maakte ze geen ruzie met me. Dan hoorde ik haar eerst in de bovenwoning tieren. Jan werd dan erg stil, ook naar mij. Tot het hoge woord eruit kwam.

Zoals toen ze vond dat ik te oud werd om auto te rijden en dus de kinderen niet meer van het station mocht afhalen. De jongens moesten maar met de bus komen, dat was veiliger. Zachtjes, alsof hij er zich voor schaamde, zei hij toen dat het misschien beter was de auto te verkopen. Maar daar heb ik toen niet naar geluisterd. Tot ik botste met mijn autootje en Hannelore ruzie met me maakte.

Waar was Jan toen? Waar was hij toch?

Zij wil me hier dus weg, Teun. Drie maanden geleden, of is het al langer geleden? In ieder geval viel ik van het keukentrapje en brak mijn heup. Ik moest toen zes weken in het ziekenhuis blijven. Daarna moest ik nog zes weken thuis revalideren. Hannelore heeft toen haar buitenlandse reizen afgezegd. Niet uit liefde. Kennelijk heeft ze toch nog enig plichtsbesef. Per slot van rekening heb ik haar kinderen opgevoed.

En dat Jan niets afzegt, vind ik logisch. Hij is de kostwinner. Daar zeurt ze er nog altijd over.

Gisteren was ik op visite bij Miene. Ze heeft een lux appartement in Woonzorgcomplex Eresloch. Ze leidt een zelfstandig leven. Ze hoeft maar op een knop te drukken in geval van nood. Als het dan toch

moet, dan zou ik dat nog wel willen. Maar voorlopig nog niet. Nog lang niet. Ik kan alles nog goed zelf.

Ze pakt de foto van Jan

Kijk eens wat een knappe vent hij is geworden, Teun. Als hij het hierboven voor het zeggen had, zou hij me hier laten wonen. Hij zou wel met een oplossing komen. Maar voor de lieve vrede kiest hij voor de kant van Hannelore. Dat begrijp ik wel.

Toen hij afstudeerde en werk vond, stelde hij voor de kelderverdieping als aparte woning in te richten. Dan waren we geen van beiden alleen. Jij was toen pas overleden. Eerst woonde hij beneden en ik boven. Toen Hannelore kwam, hebben we geruild. Boven was immers meer ruimte. Het maakte niet veel uit, we liepen toch bij elkaar in en uit.

Ze waren veel op reis en ik zorgde dan voor de kinderen.

Ik kookte trouwens ook regelmatig als ze gewoon thuis waren. Want Hannelore kan niet koken. Ik weet nog goed dat ze de eerste keer bij ons kwam. We hebben zelfs samen staan koken. Achteraf gezien hilarisch, omdat ze het niet kan. Bratwurst met Sauerkraut, natuurlijk. Zij en Jan hadden de boodschappen gedaan en ik hielp haar met koken. Maar toen puntje bij paaltje kwam deed ik het meeste werk. Niet dat dat erg was. Sauerkraut en Bratwurst klaarmaken, stelt echt niets voor.

Pakt een bidprentje

Van wie is dit nu weer? Er gaan tegenwoordig zoveel mensen dood-. Laatst was ik naar de begrafenis, o nee het was een crematie, van .... Van wie ook weer? Het was een vijftiger, net als jij toen. Zo'n crematie is zo onpersoonlijk. Mist elke traditie en ceremonie. Zo hoeven ze mij niet weg te doen. Leg mij maar naast jou in het familiegraf. Na een mooie uitvaartplechtigheid in de kerk. Maar wie werd hier toch gecremeerd? Er waren heel veel mensen, er waren toespraken, een beetje muziek. Was ik toen ook naar de koffietafel? Wanneer was dit? Ik weet het niet meer.

Maar wie was het toch?

Opent het bidprentje

Dat is onze Jan. Die is niet dood. Ik heb hem gisteren nog gezien. Nu is hij op reis.

Ze scheurt het bidprentje kapot, laat de snippers op de grond vallen. Na enkele ogenblikken gaat ze ertussen zitten en puzzelt de stukken bij elkaar.

Onze Jan. Onze Jan.